

Philippe Delerm

Visat núm. 17

(abril 2014)

by Marta Marfany

Philippe Delerm (1950), escriptor francès. Té una trentena d'obres publicades i ha estat traduït a més de vint-i-cinc llengües. Autor sobretot de prosa breu, brillant en el retrat d'instant i sensacions, molts dels seus textos són gairebé poemes en prosa, d'una finor i una viva exquisides.

El llibre que el consagrà com a escriptor fou *La première gorgée de bière et autres plaisirs minuscules* (1997), amb un milió d'exemplars venuts a França, traduït al català per Jordi Llavina (*El primer glop de cervesa i altres plaers minúsculs*, 1998). És un recull de petites proses cadascuna dedicada a un plaer, una emoció, una sensació, com el primer glop de cervesa, l'olor de les pomes, llegir a la platja, anar a collir móres o el primer jersei que ens posem quan arriba la tardor. Són retrats d'instant fugissers, de gestos quotidians, de plaers senzills de la vida que Delerm sap enaltir amb subtileza i una prosa lírica. En definitiva, conformen l'estil i la temàtica que retrobarem en moltes altres obres seves, com ara *La sieste assassinée* (2001) (*La migdiada assassinada*, 2001), on el lector és immers en el cor d'una escarxofa, en la veu dels dobladors a les pel·lícules, en una truita de ceps o en el gest de parlar pel mòbil.

Els retrats de Delerm de vegades són escenes, petits costums, dibuixos de la societat francesa. Per trobar-li un paral·lel, ni que sigui esbiaixat, en la nostra literatura, podríem dir que alguns textos seus recorden —salvant totes les distàncies possibles, històriques, culturals i estilístiques— *Les bonhomies* de Josep Carner, aquelles proses breus que el poeta va escriure el 1923 per a *La Veu de Catalunya* retratant detalls insignificants, visions efímeres o petites escenes de la Barcelona de començament de segle, des de la veu del venedor de diaris o un traspuament de llum fins al costum de sucar el pa al cafè amb llet. Delerm ho fa a la francesa, és clar, i en els seus quadres hi ha retrats des de la pluja de Roland-Garros (*La sieste assassinée*, 2001) o un retall de cel sortint d'una parada de metro parisenc (*Paris l'instant*, 2002) fins a l'espera d'un tren a l'antiga estació de Saint-Lazare (*Dickens, barba à papa et autres nourritures delectables*, 2005).

Alguna vegada s'ha retret a Delerm que repeteixi en diversos llibres la mateixa fórmula. Malgrat tot, quan se n'ha volgut allunyar, determinats crítics també n'han fet escarafalls: per exemple, d'*Il avait plu tout le dimanche* (1998) (*Diumenge va ploure tot el dia*, 2000), se'n va dir que l'argument era fluix, que Delerm no havia sabut estirar els fils del relat. En aquest sentit, el seu primer llibre, *La cinquième saison* (1983), ja era una novel·la molt poètica, plena d'alexandrins, decasíl·labs i octosíl·labs. Com ell mateix explicava en una entrevista, no ha escrit gaires novel·les perquè sempre li ha costat molt la construcció dels personatges. Potser tot plegat és veritat: Delerm no és un autor d'arguments ni de personatges, és un autor de moments i d'imatges. La «fórmula» d'*El primer glop de cervesa*, un gènere que podríem definir com el relat líric de l'instant o la sensació, pot agradar o no agradar, es pot lloar o criticar tant com es vulgui, però no es pot negar que és el gran encert literari de Delerm. Llibre rere llibre l'ha anat polint, l'ha fet evolucionar cap a altres direccions i l'ha convertit en un estil de prosa poètica que domina a la perfecció.